

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2002-2003

16 DECEMBER 2002

Ontwerp van programmawet 2

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW NYSSENS C.S.

Art. 51 tot 73 (nieuw)

In deze wet een titel VII (nieuw) invoegen, luidende:

«*TITEL VII. Regeling van een vrijwillige burgerdienst*»

HOOFDSTUK I

De commissie voor burgerzineducatie

Art. 51

Bij het ministerie van Binnenlandse Zaken wordt een commissie voor burgerzin opgericht, hierna «de commissie» genaamd, die ermee wordt belast de vrijwillige burgerdienst te regelen.

Art. 52

De commissie is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale overheid enerzijds, en uit

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-1391 - 2002/2003:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2002-2003

16 DÉCEMBRE 2002

Projet de loi-programme 2

AMENDEMENTS

Nº 1 DE MME NYSSENS ET CONSORTS

Art. 51 à 73 (nouveau)

Ajouter un titre VII(nouveau), rédigé comme suit :

«*TITEL VII. Organisation d'un service citoyen volontaire*»

CHAPITRE I

La commission de l'éducation à la citoyenneté

Art. 51

Une commission de l'éducation à la citoyenneté ci-après dénommée «la commission», chargée d'organiser le service citoyen volontaire, est créée au sein du ministère de l'Intérieur.

Art. 52

La commission est composée paritairement, d'une part, de représentants de l'État fédéral et, d'autre part,

Voir:

Documents du Sénat:

2-1391 - 2002/2003:

Nº 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

vertegenwoordigers van het verenigingsleven en de particuliere sector anderzijds. Die worden aangewezen door de loontrekenden, alsook door hun hiëarchische meerderen, overeenkomstig de door de Koning bepaalde voorwaarden en termijnen.

Elk jaar maakt de commissie voor het Parlement en de minister van Binnenlandse Zaken een verslag waarvan de structuur door de Koning is vastgelegd.

Art. 53

De commissie heeft met name tot taak:

- a) een erkenning te verlenen aan de begunstigde instellingen;
- b) informatie en aanbiedingen in verband met de vrijwillige burgerdienst te verspreiden;
- c) lijsten van de voor de burgerdienst ingeschreven vrijwilligers op te stellen;
- d) de aanbiedingen van de verschillende instellingen en organisaties in verband met de vrijwillige burgerdienst in ontvangst te nemen;
- e) toe te zien op de naleving van artikel 60;
- f) bepaalde criteria te versoepelen zo zij dat noodzakelijk acht.

Art. 54

De federale Staat staat in voor de financiering van de commissie volgens een door de Koning vastgesteld bedrag.

HOOFDSTUK II

De vrijwillige burgerdienst

Art. 55

De vrijwillige burgerdienst mag belangeloos worden verricht ten behoeve van de gemeenschap door iedere persoon tussen 18 en 30 jaar die in België zijn woonplaats heeft.

Art. 56

De vrijwillige burgerdienst duurt 3 tot 12 maanden naar gelang van de vragen van de erkende begunstigde instellingen.

De vrijwillige burgerdienst kan worden hernieuwd onmiddellijk na afloop van de eerste overeenkomst of naderhand, op voorwaarde dat de totale duur van het dienstverband van de vrijwilliger niet meer dan 12 maanden bedraagt.

de représentants du monde associatif et du secteur privé. Ceux-ci seront désignés par les salariés ainsi que par leurs responsables dans les termes et délais prévus par le Roi.

Chaque année, la commission adresse au Parlement et au ministre de l'Intérieur un rapport établi selon une structure définie par le Roi.

Art. 53

La commission est chargée notamment :

- a) d'octroyer l'agrément aux organismes d'accueil;
- b) de diffuser de l'information et des offres de service citoyen volontaire;
- c) d'établir des listes d'inscriptions des volontaires pour le service citoyen;
- d) de récolter les offres de service citoyen volontaire émises par les différentes institutions et organisations;
- e) de veiller au respect de l'article 60;
- f) d'accomplir certains critères si elle le juge nécessaire.

Art. 54

L'État fédéral assure le financement de la commission selon un montant déterminé par le Roi.

CHAPITRE II

Le service citoyen volontaire

Art. 55

Le service citoyen volontaire peut être effectué au profit de la collectivité dans un but désintéressé par toute personne âgée de 18 à 30 ans domiciliée en Belgique.

Art. 56

Le service citoyen volontaire a une durée de 3 à 12 mois selon les demandes des organismes d'accueil agréés.

Le service citoyen volontaire peut être renouvelé, immédiatement après l'échéance du premier contrat ou ultérieurement, à condition que la durée totale de l'engagement du volontaire ne dépasse pas 12 mois.

Art. 57

De vrijwillige burgerdienst wordt verricht op een van de volgende gebieden:

- a) gezondheid, sociale actie en solidariteit;
- b) cultuur, sport en opvoeding;
- c) milieu en levenskwaliteit;
- d) veiligheid en civiele bescherming;
- e) in een openbare dienst alsmede buiten de grenzen (ontwikkelingssamenwerking), volgens de door de Koning bepaalde voorwaarden.

Art. 58

De instellingen die vrijwilligers in dienst willen nemen in het kader van de burgerdienst moeten door de commissie worden erkend.

Art. 59

De erkenningsvoorwaarden zijn de volgende:

- a) de begunstigde instellingen moeten door de bevoegde overheid erkend zijn als operator op een van de in artikel 57 bedoelde gebieden;
- b) de begunstigde instellingen moeten zich ertoe verbinden de vrijwilliger taken van algemeen nut voor te stellen op een van de in artikel 57 bedoelde gebieden;
- c) de begunstigde instellingen moeten kunnen beschikken over voldoende personeel om een permanente begeleiding van de vrijwilligers te waarborgen. Die begeleiding kan worden verzorgd door gepensioneerden of brug gepensioneerden, die dit vrijwillig doen.

Art. 60

De aan de vrijwilligers aangeboden activiteiten mogen niet overeenstemmen met vaste betrekkingen die vallen onder het ambtenarenstatuut, noch met betrekkingen die nodig zijn voor de normale werking van de begunstigde instelling en die kunnen worden bekleed door werknemers met een arbeidsovereenkomst.

De Koning stelt de criteria vast die het mogelijk maken een eventuele mededinging te bepalen.

Art. 61

De overeenkomstig artikel 6 aangewezen personen mogen hun kandidatuur voor een vrijwillige burgerdienst indienen bij de commissie en preciseren op welk gebied ze die wensen te verrichten.

Art. 57

Le service citoyen volontaire est effectué dans l'un des domaines suivants :

- a) santé, action sociale et solidarité;
- b) culture, sport et éducation;
- c) environnement et qualité de la vie;
- d) sécurité et protection civile;
- e) au sein des services publics ainsi qu'en dehors des frontières (coopération au développement), aux conditions définies par le Roi.

Art. 58

Les organismes qui souhaitent accueillir des volontaires dans le cadre du service citoyen doivent être agréés par la commission.

Art. 59

Les conditions d'agrément sont les suivantes :

- a) les organismes d'accueil doivent être reconnus par l'autorité compétente comme opérateur dans un des domaines visés à l'article 57;
- b) les organismes d'accueil doivent s'engager à proposer au volontaire des tâches d'intérêt général dans l'un des domaines visés à l'article 57;
- c) les organismes d'accueil doivent pouvoir disposer d'un personnel suffisant pour assurer un encadrement permanent aux volontaires. Cet encadrement peut être assuré notamment par des personnes pensionnées ou pré pensionnées prestant bénévolement.

Art. 60

Les activités offertes aux volontaires ne doivent correspondre ni à des emplois permanents régis par les statuts de la fonction publique, ni à des emplois nécessaires au fonctionnement normal de l'organisme d'accueil et pouvant être prévus par des salariés sous contrat de travail.

Le Roi définira les critères permettant de déterminer une concurrence éventuelle.

Art. 61

Les personnes désignées conformément à l'article 6 peuvent faire acte de candidature pour un service citoyen volontaire auprès de la commission en précisant le domaine dans lequel elles souhaitent l'effectuer.

Ze mogen tevens aan de commissie een persoonlijk initiatief voorstellen dat ze hebben uitgewerkt samen met een vereniging of een instelling, met inachtneming van de in artikel 10 vastgestelde erkenningsvoorwaarden.

Art. 62

Bij de inwilliging van de in de kandidatuur van de vrijwilligers geuite wensen houdt de commissie rekening met het aantal activiteiten die door de erkende begunstigde instellingen worden aangeboden en met de bekwaamheid van de aanvrager om ze te verrichten.

HOOFDSTUK III

De overeenkomst inzake vrijwillige burgerdienst

Art. 63

Over het vrijwilligerswerk wordt tussen de vrijwilliger, de begunstigde instelling en de commissie een schriftelijke overeenkomst gesloten. De Koning bepaalt de vermeldingen die verplicht in de overeenkomst moeten worden opgenomen.

De overeenkomst brengt voor de begunstigde instelling de verplichting mee om gedurende de hele duur ervan per vrijwilliger en per maand het bedrag van 125 euro aan de Staat te storten.

Art. 64

De wekelijkse werktijd die door de vrijwilliger moet worden verricht is het resultaat van overleg tussen de vrijwilliger en de instelling, met een minimum van 28 uur en een maximum van 38 uur per week.

Art. 65

De vrijwilliger of de begunstigde instelling kan eenzijdig de overeenkomst opzeggen, mits een opzeggingstermijn van 7 dagen in acht wordt genomen. De overeenkomst kan evenwel in een langere opzeggingstermijn voorzien, mits de commissie daaraan haar goedkeuring hecht.

Art. 66

De begunstigde instelling gaat een verzekering aan die de wettelijke aansprakelijkheid dekt van zowel de instelling als de vrijwilligers. Overeenkomstig die verzekering worden de instelling en de vrijwilliger tegenover elkaar als derden beschouwd.

Elles peuvent également proposer à la commission une initiative personnelle réalisée en commun avec une association ou une institution et respectant les conditions d'agrément déterminées à l'article 10.

Art. 62

La commission acceptera les souhaits exprimés dans les candidatures des volontaires en fonction du nombre d'activités offertes par les organismes d'accueil agréés et de la capacité du demandeur à les effectuer.

CHAPITRE III

Le contrat de service citoyen volontaire

Art. 63

Le volontariat fait l'objet d'un accord écrit entre le volontaire, l'organisme d'accueil et la commission. Le Roi fixera les mentions devant être obligatoirement comprises dans ce contrat.

La conclusion du contrat entraîne l'obligation pour l'organisme d'accueil de verser à l'État la somme de 125 euros par volontaire et par mois, et ce durant toute sa durée.

Art. 64

La durée hebdomadaire du temps de travail devant être effectuée par le volontaire résulte d'une concertation entre le volontaire et l'organisme avec un minimum de 28 heures et un maximum de 38 heures.

Art. 65

Le volontaire ou l'organisme d'accueil peuvent résilier unilatéralement le contrat moyennant un préavis de 7 jours. Toutefois, le contrat peut prévoir un préavis plus long moyennant approbation par la commission.

Art. 66

L'organisme d'accueil contracte une assurance couvrant la responsabilité civile de l'organisme, d'une part, et des volontaires, d'autre part. Aux termes de ladite assurance, l'organisme et le volontaire sont considérés comme tiers entre eux.

Art. 67

De begunstigde instelling sluit met een erkende maatschappij voor verzekeringen tegen vaste premies of met een erkende gemeenschappelijke verzekerkingskas een polis die aan de vrijwilligers dezelfde voordeLEN garandeert als die welke de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen ten laste van de verzekeraar legt.

*HOOFDSTUK IV**Sociaal en geldelijk statuut
van de vrijwilliger**Art. 68*

Het verrichten van de vrijwillige burgerdienst doet als dusdanig de vrijwilliger geen enkel sociaal recht verliezen dat hij vóór het verrichten van die dienst genoot.

Het verrichten van de vrijwillige burgerdienst, geeft voor een wekelijkse duur van 38 uur recht op een vergoeding die gelijk is aan het leefloon, op voorwaarde dat de vrijwilliger afziet van elke subsidie of uitkering waarop hij vóór het verrichten van de vrijwillige burgerdienst recht had. Voor een wekelijkse arbeidsduur van minder dan 38 uur wordt de vergoeding verhoudingsgewijs berekend. De bedoelde vergoeding is ten laste van de commissie.

Art. 69

De dagen arbeid verricht in het raam van de vrijwillige burgerdienst komen tegen een aanmoedigingspercentage van 150 % in aanmerking voor het berekenen van de wachttijd bedoeld in artikel 36, § 1, 4°, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering.

Tijdens de duur van de vrijwillige burgerdienst zijn de vrijwilligers niet verplicht een passende dienstbetrokking aan te nemen in de zin van artikel 51, § 1, tweede lid, 3°, van voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991.

Art. 70

De Koning bepaalt onder welke voorwaarden een vrijwillige burgerdienst in een andere taalregeling kan worden verricht en op welke manier met een dergelijk initiatief rekening wordt gehouden.

Art. 71

De vergoeding van de schade tengevolge van een beroepsziekte is, onder de door de Koning bepaalde

Art. 67

L'organisme d'accueil conclut, auprès d'une société d'assurances à primes fixes agréé ou auprès d'une caisse commune d'assurance agréée, une police qui garantit aux volontaires les mêmes avantages que ceux qui sont mis à la charge de l'assureur par la loi du 10 avril 1971 sur les accidents de travail.

*CHAPITRE IV**Statut social et financier
du volontaire**Art. 68*

L'accomplissement du service citoyen volontaire ne fait perdre en tant que tel aucun des droits sociaux dont jouissait le volontaire avant l'accomplissement du service citoyen.

L'accomplissement du service citoyen volontaire donne droit, pour une durée hebdomadaire de 38 heures, à une indemnité équivalente au revenu d'intégration, à la condition que le volontaire renonce à percevoir tout subside ou allocation auxquels il avait droit avant l'accomplissement du service citoyen volontaire. Pour une durée hebdomadaire inférieure à 38 heures, l'indemnité est calculée au prorata. Cette indemnité est prise en charge par la commission.

Art. 69

Les journées de service accomplies dans le cadre du service citoyen volontaire sont prises en compte, avec un facteur incitatif de 150 %, pour l'accomplissement du stage visé à l'article 36, § 1er, 4°, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage.

Pendant la durée du service citoyen volontaire, les volontaires ne sont pas tenus d'accepter un emploi convenable au sens de l'article 51, § 1er, alinéa 2, 3°, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 précité.

Art. 70

Le Roi déterminera dans quelles conditions un service citoyen volontaire peut être effectué dans un autre régime linguistique et de quelle manière une telle initiative sera valorisée.

Art. 71

La répartition des dommages résultant d'une maladie professionnelle est due, aux conditions détermi-

voorwaarden, verschuldigd aan de vrijwilligers die lijden aan een beroepsziekte in de zin van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970, wanneer zij tijdens het verrichten van hun dienst en door de aard ervan blootgesteld zijn aan de risico's van die ziekte.

Art. 72

Het verrichten van de vrijwillige burgerdienst geeft recht op gratis openbaar vervoer op het traject tussen de woonplaats van de vrijwilliger en de plaats waar de dienst wordt verricht.

De Koning bepaalt de nadere regels voor de berekening van de kosten die worden terugbetaald aan personen wier mobiliteit beperkt is.

Art. 73

De rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats van de vrijwilliger is bevoegd voor de geschillen betreffende de uitvoering van deze wet.

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe een oplossing te bieden voor de kloof die de burger — en meer nog de jeugd — van de overheidsinstellingen scheidt. Het neemt de overwegingen over van een groep studenten en dat is meer dan een symbool. Inhoudelijk wil dit voorstel ertoe bijdragen dat de jongeren meer bij de «publieke zaak» en bij het burgerleven worden betrokken door het organiseren van een vrijwillige burgerdienst.

Voor die vrijwillige burgerdienst komen mensen van 18 tot 30 jaar in aanmerking. Gedurende een periode van drie tot twaalf maanden vervullen zij taken van algemeen belang in verband met solidariteit, cultuur, milieu en levenskwaliteit en civiele bescherming, alsook in overheidsdiensten en buiten de landsgrenzen; een en ander geschiedt overeenkomstig de bij de Koning bepaalde voorwaarden.

Met die burgerdienst worden tal van doelstellingen nagestreefd. In onze samenleving is het beginsel van de economische productiviteit alomtegenwoordig; het is weliswaar niet de bedoeling van dit wetsvoorstel vraagtekens te plaatsen bij het belang van dat beginsel, maar wel de jongeren de kans te bieden zich gedurende een bepaalde tijd prioritair toe te leggen op te welzijn van de gehele samenleving. Een dergelijke gemeenschapschapsdienst zal bij de vrijwilligers het gevoel aanscherpen dat zij van de samenleving deel uitmaken, wat op zijn beurt zorgt voor hechtere sociale banden en ingaat tegen de uitwassen van het individualisme. In dat verband moet het verlenen van burgerdiensten in een andere taalgemeenschap uiteraard als waardevol worden aangekrokt.

Voorts kan de burgerdienst veel jongeren een eerste ervaring als lid van de werkende bevolking opleveren. Anderen zullen er dan weer een middel in zien om opnieuw bij die bevolkingscategorie aansluiting te zoeken. Daarom zal die burgerdienst — doordat hij de steeds netelige overgang van opleiding naar werk vergemakkelijkt — doeltreffend bijdragen tot sociale integratie alsook tot de herinschakeling van mensen die uit het arbeidscircuit waren gestoten.

Bovendien reikt de overheid, als ze een dergelijke dienst organiseert, de jongeren een helpende hand en biedt zij hun de moe-

nées par le Roi, aux volontaires victimes d'une maladie professionnelle au sens des lois relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, coordonnées le 3 juin 1970, lorsque pendant et par la nature de leur service, ils ont été exposés au risque de celle-ci.

Art. 72

L'accomplissement du service citoyen volontaire donne droit à la gratuité des transports publics pour les trajets entre le domicile du volontaire et le lieu de service.

Le Roi définit les modalités du calcul du défrayement qui est accordé aux personnes à mobilité réduite.

Art. 73

Le tribunal de première instance du domicile du volontaire connaît des contestations relatives à l'exécution de la présente loi.

Justification

Le présent amendement est issu du constat de la distance qui sépare les citoyens, et plus encore les jeunes, des institutions publiques. Il procède — et c'est plus qu'un symbole — de la réflexion d'un groupe d'étudiants, dont on s'efforce de relayer la réflexion. Il s'agit d'un exercice concret de démocratie participative. Sur le fond, cette proposition veut contribuer à rapprocher les jeunes de la «chose publique» par l'organisation d'un service citoyen volontaire.

Ce service citoyen volontaire concerne les personnes âgées de 18 à 30 ans et consiste en l'exercice d'une tâche d'intérêt général, pendant une période de trois à douze mois, dans les domaines de la solidarité, de la culture, de l'environnement et de la qualité de vie, de la sécurité et de la protection civile, ainsi que dans les services publics et en dehors des frontières, aux conditions définies par le Roi.

Ce service citoyen est appelé à rencontrer de multiples objectifs. Ainsi, dans une société largement dominée par la logique de la productivité économique, cette proposition de loi, tout en reconnaissant l'importance d'une telle logique, offre aux jeunes l'occasion de se consacrer prioritairement, pendant une période donnée, au bien-être de l'ensemble de la société. Un tel service renforcera par conséquent le sentiment d'appartenance des volontaires à la société et affirmera les liens sociaux, contre les excès de l'individualisme. Dans ce cadre, les services citoyens prestés dans une autre communauté linguistique doivent, bien entendu, être valorisés.

Par ailleurs, le service citoyen pourra fournir à beaucoup de jeunes, une première expérience au sein de la population dite active. Il sera également, pour d'autres, un moyen de reprendre contact avec celle-ci. C'est pourquoi il constituera une forme adéquate d'insertion sociale en facilitant la transition toujours délicate entre le système éducatif et le monde du travail, ainsi que la réintégration en son sein des personnes qui en ont été exclues.

De plus, en organisant un tel service, les pouvoirs publics présenteront aux jeunes une main tendue qui viendra les chercher

lijkheid hun maatschappelijke betrokkenheid in eigen omgeving in daden om te zetten. Aldus heeft ze blijk van interesse voor de jongeren en komt ze dichter bij hen te staan, door zelf een eerste stap in hun richting te zetten.

Daar komt nog bij dat de instelling van een vrijwillige burgerdienst door de overheid geenszins de op vrijwilligheid gebaseerde privé-initiatieven overlapt; integendeel, uitgerekend daardoor krijgen die initiatieven het wettelijk raamwerk dat ze nu soms nog ontberen — zoals bij de inschakeling van werklozen voor vrijwilligerswerk. Een en ander zou een officiële erkenning inhouden van fundamentele waarden als solidariteit en zelfopoffering. In een samenleving die op zoek is naar zingeving, is het name de taak van de Staat om zich te scharen achter de waarden die worden aangekleefd door de gemeenschap waaruit hij zijn bestaansreden put. Bijgevolg is de goedkeuring — of afkeuring — van een wetsvoorstel als dit, geen betekenisloze daad, maar een impliciete keuze voor een bepaald type van waarden, die op de identiteit van de gehele samenleving afstraalt. Daarom zijn wij van oordeel dat de goedkeuring van een wetsvoorstel tot instelling van een vrijwillige burgerdienst mee bijdraagt tot een samenleving waarin de materialistische waarden worden bijgesteld door de aandacht die uitgaat naar de ontwikkeling van de persoonlijkheid en de gemeenschap, alsook naar de levenskwaliteit, de participatie aan het democratisch bestel enz.

Volgens ons kan een dergelijke burgerdienst dus uitsluitend op vrijwillige basis worden verricht. Het valt immers te betwijfelen of een verplichte burgerdienst wel realistisch en wettelijk is. Bovendien lijkt die vrijwilligheid een onontbeerlijke voorwaarde voor de kwaliteit van de verleende dienst. Overigens zou het begrip «verplichte burgerdienst» zelf enigszins tegenstrijdig klinken.

Tot slot zij gepreciseerd dat dit wetsvoorstel voornamelijk tot doel heeft te onderstrepen dat niet zozeer een keuze moet worden gemaakt tussen eigen belang en algemeen belang, maar wel dat beide aspecten elkaar niet uitsluiten. Met andere woorden: zij vullen elkaar aan of, beter nog, zij zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Artikel 51 strekt ertoe een commissie voor burgerzineducatie op te richten, die zou worden ondergebracht bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en zou worden belast met de regeling van de vrijwillige burgerdienst.

Artikel 52 bepaalt de samenstelling van de commissie voor burgerzineducatie. Die zal paritair zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de overheid enerzijds, en van de particuliere sector en het verenigingsleven anderzijds.

Het lijkt wenselijk in de commissie een vertegenwoordiging van de vrijwilligers op te nemen, maar de nadere voorwaarden voor de aanwijzing of de verkiezing van die vertegenwoordigers doet ernstige problemen rijzen. De Koning zal erop toezien dat die moeilijkheid wordt verholpen: bij het opstellen van het verslag van ruim aandacht worden besteed aan het overleg met de bestaande representatieve organen. Het zal gegevens bevatten over het aantal aangeboden diensten, het aantal aangeworven jongeren, de duur en de kwaliteit van de geleverde diensten.

Artikel 53 omschrijft de opdrachten die aan de Commissie voor burgerzineducatie worden toegewezen in het kader van de regeling van de vrijwillige burgerdienst. Tot de haar toegekende bevoegdheden behoort de mogelijkheid om bepaalde criteria voor de erkenning van de burgerdiensten te versoepelen. Dat is verantwoord doordat die criteria een regulerende werking hebben en niet bepalend zijn, dat wil zeggen dat ze de mogelijkheid moeten bieden de commissie te leiden bij haar keuzes maar dat ze moeten worden aangepast aan elke concrete situatie. Ze zijn dus niet dwingend.

Naar luid van artikel 54 wordt de commissie voor burgerzineducatie gefinancierd door de federale Staat.

là où ils sont et les aidera à réaliser leur souhait d'engagement dans la société. Ils manifesteront ainsi leur intérêt envers ces jeunes et se rapprocheront d'eux en faisant un premier pas dans leur direction.

En outre, la mise en place par l'État d'un service citoyen volontaire, loin de faire double emploi avec les initiatives bénévoles privées, leur donnera le cadre légal qui leur fait parfois défaut — par exemple lorsqu'il s'agit du bénévolat des chômeurs. Il signifiera la reconnaissance officielle de valeurs aussi essentielles que la solidarité et le don de soi. Or, dans une société en recherche de sens, le rôle l'État est notamment d'affirmer les valeurs choisies par la communauté dont il émane. Tout vote, ou rejet, d'une proposition de loi, n'est pas conséquent pas neutre mais révèle, au contraire, un choix implicite pour un certain type de valeurs qui engagent l'identité de l'ensemble de la société. C'est pourquoi nous estimons que l'adoption d'une proposition instituant un service citoyen volontaire participera à la définition d'une société où les valeurs matérialistes sont nuancées par l'importance accordée à la réalisation de la personne et de la communauté, à la qualité de vie, à la participation démocratique, etc.

Un tel service ne peut, selon nous, se faire que sur base volontaire. On peut douter en effet du réalisme et de la légalité d'un service obligatoire. De plus, le volontariat semble être une condition essentielle à la qualité du service presté. La notion même de service obligatoire serait d'ailleurs quelque peu contradictoire.

Enfin, précisons que, d'une manière générale, la présente proposition souligne qu'il n'est pas nécessaire de choisir entre son intérêt personnel et celui de la collectivité, mais qu'au contraire, loin de devoir sacrifier l'un au profit de l'autre, ceux-ci sont parfaitement complémentaires, mieux, sont indissociables.

L'article 51 crée, au sein du ministère de l'Intérieur, une commission de l'éducation à la citoyenneté chargée de l'organisation du service citoyen volontaire.

L'article 52 définit la composition de la commission de l'éducation à la citoyenneté. Celle-ci comprend de manière paritaire, d'une part, des représentants des pouvoirs publics et, d'autre part, des représentants des secteurs privés et associatifs.

Une représentation des volontaires paraît souhaitable au sein de cette commission mais les modalités de désignation ou d'élection de ces représentants soulèvent des problèmes majeurs. Le Roi veillera à pallier cette difficulté: l'élaboration du rapport pourrait ouvrir une large place à la concertation avec les organes représentatifs existants. Il contiendrait des informations quant au nombre de services proposés, au nombre de jeunes engagés, à la durée et à la qualité des services prestés.

L'article 53 définit les missions assignées à la commission de l'éducation à la citoyenneté dans le cadre de l'organisation du service citoyen volontaire. Parmi les compétences qui lui sont attribuées figure la possibilité d'assouplir certains critères d'homologation des services citoyens. Ce point se justifie par le fait que ces différents critères sont régulateurs et non déterminants, c'est-à-dire qu'ils doivent permettre d'orienter la commission dans ses choix mais qu'ils doivent être adaptés à chaque situation concrète. Ils ne sont donc pas contraignants.

L'article 54 dispose que le financement de la commission de l'éducation à la citoyenneté est assuré par l'État fédéral.

In artikel 55 wordt de vrijwillige burgerdienst voorgesteld aan de vrouwelijke en mannelijke jongeren tussen 18 en 30 jaar die in België gedomicilieerd zijn.

Artikel 56 bepaalt de duur van de vrijwillige burgerdienst, die tussen 3 en 12 maanden kan bedragen afhankelijk van de gekozen sector en van de behoeften van de geïnteresseerde instellingen aan vrijwilligers.

Dat artikel bepaalt tevens dat een vrijwilliger zijn burgerdienst kan hernieuwen onmiddellijk na afloop van zijn eerste overeenkomst of naderhand, op voorwaarde dat zijn dienstverband in totaal niet langer dan 12 maanden duurt.

Artikel 57 voorziet in mogelijkheden tot dienstverlening in brede sectoren. Een eerste sector, rond gezondheid, maatschappelijke actie en solidariteit, biedt de vrijwilligers mogelijkheden de maatschappij diensten te bewijzen op uiteenlopende gebieden, als daar zijn bijstand aan personen, de medische-sociale sector, of de bevordering van de burgerzin. Ook cultuur, sport en opvoeding (onderwijs, jeugdbewegingen, enz.), alsook milieu en kwaliteit van het leven zijn uitverkoren sectoren. Een vierde sector bestaat uit de veiligheid, vooral de preventie acties (begeleiding van cultuur- en sportevenementen ...) en de civiele bescherming. Wegens de specifieke kenmerken van dienstverlening in een openbare dienst en in het buitenland (ontwikkelingssamenwerking, humanitaire hulp), bepaalt dit artikel ten slotte dat de Koning bepaalt onder welke voorwaarden een vrijwillige burgerdienst in die sectoren kan worden verricht in overeenstemming met de bestaande programma's.

Artikel 58 bepaalt dat de instellingen die een beroep wensen te doen op vrijwilligers vooraf dienen te voldoen aan de door het wetsvoorstel vastgestelde erkenningsvoorwaarden (zie artikel 59). De commissie voor burgerzineducatie zal nagaan of aan die voorwaarden is voldaan.

In artikel 59 worden de voorwaarden bepaald waaraan de begunstigde instellingen moeten voldoen om te worden erkend door de commissie voor burgerzineducatie. Er zij op gewezen dat de commissie voor het verlenen van de erkenning rekening zal houden met de haalbaarheid van de voorgestelde projecten en met het belang van de door de instellingen voorgestelde taken. Dit artikel biedt ook de mogelijkheid de begeleiding van de jongeren op te dragen aan gepensioneerden of bruggepensioneerden, die dit vrijwillig doen. Het is een concrete manier om banden tussen de generaties te leggen.

In artikel 60 wordt erop gewezen dat de instelling van een burgerdienst niet mag leiden tot het verdwijnen van bezoldigde betrekkingen in overheidsdienst of van betrekkingen die nodig zijn voor de normale werking van andere dan openbare instellingen die een beroep doen op vrijwilligers. Krachtens het artikel stelt de Koning de criteria vast die ervoor zorgen dat er geen concurrentie optreedt, naar het voorbeeld van die welke gelden voor de PWA's.

De commissie voor burgerzineducatie ziet toe op de naleving van die bepaling (zie artikel 53).

Die artikelen 61 en 62 voorzien in de mogelijkheid voor de vrijwilliger om bij zijn kandidaatstelling aan te geven op welk domein hij zijn dienst wenst te verrichten. De commissie voor burgerzineducatie vergewist zich ervan of de kandidaten in staat zijn de door hen gewenste activiteiten te verrichten.

Voorts bepaalt artikel 61 dat de vrijwilligers de mogelijkheid hebben om samen met een vereniging of een instelling een eigen project voor te stellen, op voorwaarde dat het beantwoordt aan de in artikel 59 bepaalde voorwaarden.

Artikel 63 bepaalt dat vooraf tussen de kandidaat-vrijwilliger, de begunstigde instelling en de commissie voor burgerzineducatie een schriftelijke overeenkomst wordt gesloten. Die overeenkomst legt de rechten en plichten van de contracterende partijen vast. De wezenlijke elementen ervan zullen door de Koning worden

L'article 55 stipule que le service citoyen volontaire est proposé aux jeunes, filles et garçons, de 18 à 30 ans accomplis qui sont domiciliés en Belgique.

L'article 56 établit la durée du service citoyen volontaire. Cette durée peut varier de 3 à 12 mois en fonction du type de secteur et des besoins des organismes d'accueil en termes de volontaires.

Il précise également qu'un volontaire peut renouveler son engagement dans un service citoyen, immédiatement après l'échéance de son premier contrat ou ultérieurement, à condition que la durée totale de son engagement n'excède pas 12 mois.

L'article 57 prévoit des possibilités de service dans de très larges secteurs. Un premier secteur, dans le domaine de la santé, de l'action sociale et de la solidarité, offre la possibilité aux volontaires d'effectuer un service au bénéfice de la société dans des domaines aussi variés que l'aide aux personnes, la promotion de la citoyenneté ou encore le secteur médico-social. La culture, le sport et l'éducation (enseignement, mouvements de jeunesse, etc.) ainsi que l'environnement et la qualité de la vie constituent également des secteurs privilégiés. La sécurité, particulièrement les actions de prévention (encadrement de manifestations culturelles ou sportives ...) et la protection civile constituent un quatrième secteur. Enfin, en raison des spécificités propres à un service presté dans les services publics et à un service presté à l'étranger, cet article précise que le Roi fixera à quelles conditions un service citoyen volontaire peut être effectué au sein de ces domaines, en harmonie avec les programmes existants.

L'article 58 stipule que les organismes qui désirent accueillir des volontaires devront préalablement satisfaire aux conditions d'agrément établies par la présente proposition de loi (cf. article 59). Le respect de ces conditions sera contrôlé par la commission de l'éducation à la citoyenneté.

L'article 59 définit les conditions que doivent réunir les organismes d'accueil pour être agréés par la commission de l'éducation à la citoyenneté. Signalons que le réalisme des projets présentés ainsi que l'intérêt des tâches proposées par les organismes d'accueil seront pris en compte par la commission pour l'octroi de l'agrément. Cet article ouvre également la possibilité de confier l'encadrement des jeunes à des pensionnés ou prépensionnés prenant volontairement, ce qui constitue une manière concrète de nouer des liens entre les générations.

L'article 60 souligne le fait que la création d'un service citoyen ne peut avoir pour conséquence la disparition d'emplois rémunérés de la fonction publique ou nécessaires au fonctionnement normal des organismes d'accueil autres que publics. L'article précise qu'il revient au Roi de déterminer les critères assurant qu'il n'y a pas de concurrence, à l'instar de ceux prévus pour les ALE.

La commission de l'éducation à la citoyenneté veille au respect de cette disposition (cf. article 53).

Les articles 61 et 62 établissent la possibilité pour le volontaire, lors du dépôt de sa candidature, de préciser le domaine dans lequel il désire effectuer son service. La commission de l'éducation à la citoyenneté s'assurera de la capacité des candidats à effectuer les activités qu'ils souhaitent exercer.

De plus, l'article 61 précise que les volontaires ont la possibilité de présenter, en commun avec une association ou une institution, un projet personnel pour peu que celui-ci respecte les conditions définies à l'article 59.

L'article 63 prévoit l'établissement préalable d'un contrat écrit entre le candidat volontaire, l'organisme d'accueil et la commission de l'éducation à la citoyenneté. Ce contrat définit les droits et obligations des parties contractantes. Les éléments essentiels de ce contrat seront fixés par le Roi (exemples: identification précise

bepaald (bijvoorbeeld: de juiste identiteit van de partijen, de begin- en einddatum van de overeenkomst, de plaats waar de overeenkomst wordt uitgevoerd en de datum waarop ze in werking treedt).

Dit artikel verplicht de begunstigde instelling er ook toe per vrijwilliger en per maand een forfaitaire bedrag van 125 euro aan de Staat te storten. Dat bedrag biedt de garantie dat de instelling zich voor de vrijwilliger zal blijven interesseren en dat ze erop zal toezien dat hij daadwerkelijk zijn verbintenis nakomt.

Artikel 64 regelt de wekelijkse werktijd. Die kan na overleg tussen de vrijwilliger en de begunstigde instelling worden bepaald, op voorwaarde dat de vrijwilliger minimum 28 uur per week werkt. Het leek van belang te voorzien in een minimumaantal werkuren dat niet te hoog ligt, opdat de kwaliteit van het door de vrijwilliger geleverde werk niet in het gedrang komt als gevolg van een te grote werklast. Bovendien laat een dergelijke werktijd de vrijwilliger de mogelijkheid tegelijkertijd een baan te zoeken. Er is ook voorzien in een maximum van 38 uur per week, in overeenstemming met de wetgeving betreffende de arbeidstijd.

Artikel 65 bepaalt dat elk van de partijen de overeenkomst kan beëindigen, op voorwaarde dat een minimumopzeggingstermijn van 7 dagen in acht wordt genomen. Die korte duur van de opzeggingstermijn (die kan worden verlengd mits de commissie voor de burgerzineducatie ermee akkoord gaat) strekt er enerzijds toe de jongeren die een baan zou hebben gevonden in staat te stellen zich snel vrij te maken en anderzijds de begunstigde instelling de mogelijkheid te geven zich van een weinig gemotiveerd persoon te ontdoen.

Artikel 66 verplicht de begunstigde instellingen ertoe een verzekering aan te gaan voor de wettelijke aansprakelijkheid van beide partijen.

Artikel 67 regelt de gevolgen van een eventueel arbeidsongeval en verplicht de begunstigde instellingen ertoe daartegen bij een particuliere verzekeraarsmaatschappij een verzekering aan te gaan. Voor de uitvoering van dit beginsel zij verwezen naar de bepalingen inzake arbeidsongevallen van werknemers.

Artikel 68 bepaalt dat de sociale rechten die de vrijwilliger genoot alvorens hij zijn burgerdienst aanvatte, tijdens de uitvoering van deze laatste onverkort behouden blijven. Dat is met name het geval voor de rechten die worden toegekend krachtens de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie of voor de kinderbijslag, zoals die wordt geregeld bij de samengevende wetten van 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

Wat de tijdens de dienst toegekende vergoedingen betreft, worden de vrijwilliger twee mogelijkheden geboden: ofwel behoudt hij de subsidies of uitkeringen waarop hij recht had vóór het verrichten van zijn dienst, ofwel ziet hij van deze laatste af en geniet hij een vergoeding die gelijk is aan het leefloon. De vergoeding wordt *pro rata temporis* van de dienstprestaties toegekend.

Artikel 69 stelt de vrijwilliger in staat de duur van zijn dienst te laten meetellen als wachttijd in het kader van de werkloosheidsreglementering. De jonge vrijwilliger die zijn dienst verricht, mag immers niet worden benadeeld ten opzichte van degene die hem niet verricht.

Bovendien zijn de jongeren die een gemeenschapsdienst verrichten er niet toe verplicht een « passende » stage of dienstbetrekking in de zin van artikel 51, § 1, tweede lid, 3^e, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering aan te nemen. Het verrichten van een vrijwillige gemeenschapsdienst geldt als bewijs van de bereidheid van de vrijwilligers om te worden tewerkgesteld in de zin van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

Artikel 70 onderstreept dat bijzondere waarde moet worden gehecht aan een vrijwilligersdienst die in een andere taalregeling

des parties, date du début et de la fin de l'exécution du contrat, lieu d'exécution du contrat, date d'entrée en vigueur du contrat).

Cet article oblige également l'organisme d'accueil à verser un forfait de 125 euros par volontaire et par mois à l'État. Cette somme constitue une garantie que l'organisme ne se désintéressera pas du volontaire et veillera à ce qu'il remplisse effectivement son engagement.

L'article 64 règle la durée hebdomadaire du travail. Cette durée peut être fixée au terme d'une concertation entre le volontaire et l'organisme d'accueil pour peu qu'un minimum de 28 heures par semaine soit presté par le volontaire. Il a semblé important de prévoir une prestation horaire minimale qui ne soit pas trop importante afin que la qualité du service offert par le volontaire ne soit pas entravée par une charge trop lourde. De plus, une telle durée laisse au volontaire la possibilité de rechercher parallèlement un emploi. Un maximum de 38 heures par semaine est également prévu, aligné sur la législation relative au temps de travail.

L'article 65 prévoit que chacune des parties peut mettre fin au contrat à condition qu'un préavis de minimum 7 jours soit respecté. Cette courte durée du préavis (qui peut être allongée moyennant l'accord de la commission de l'éducation à la citoyenneté) vise à permettre, d'une part, au jeune qui aurait trouvé un emploi de se libérer rapidement et, d'autre part, à l'organisme d'accueil de se séparer d'une personne peu motivée.

L'article 66 oblige les organismes d'accueil à assurer la responsabilité civile des deux parties.

L'article 67 règle les conséquences d'un accident du travail éventuel et oblige les organismes d'accueil à s'assurer à cet égard auprès d'une compagnie d'assurance privée. Pour la mise en œuvre de ce principe, on se référera aux dispositions relatives aux accidents du travail dans le régime des travailleurs salariés.

L'article 68 stipule que les droits sociaux dont jouissait le volontaire avant d'entamer son service citoyen sont conservés lors de l'accomplissement de ce dernier. C'est le cas notamment des droits conférés par la loi du 22 mai 2002 concernant l'intégration sociale ou des allocations familiales telles que prévues par les lois coordonnées du 19 décembre 1939.

En ce qui concerne les indemnités octroyées durant le service, deux possibilités sont offertes au volontaire: conserver les subsides ou allocations auxquels il avait droit avant l'accomplissement de son service ou renoncer à ceux-ci et bénéficier d'une indemnité équivalente au revenu d'intégration. L'indemnité est accordée au *pro rata temporis* des prestations.

L'article 69 permet au volontaire d'intégrer la durée de son service dans sa période de stage d'attente pour le chômage. Le jeune volontaire effectuant son service ne peut en effet être désavantage par rapport à celui qui ne l'accomplice pas.

Par ailleurs, les jeunes accomplissant un service à la collectivité ne sont pas tenus d'accepter un emploi ou un stage « convenable » au sens de l'article 51, § 1er, alinéa 2, 3e, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage. L'accomplissement d'un service volontaire au profit de la collectivité constitue la preuve que les volontaires sont disposés à être mis au mis au travail au sens de la loi du 22 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

L'article 70 insiste sur le fait qu'un service volontaire effectué dans un autre régime linguistique doit être valorisé. Cependant

wordt verricht. Er moet evenwel aan bepaalde voorwaarden zijn voldaan, opdat de kwaliteit van de geleverde dienst kan worden gewaarborgd. De Koning zal die twee aspecten preciseren.

Artikel 71 regelt de gevolgen van een eventuele beroepsziekte en voorziet in een vergoeding ten laste van de Staat. Voor de uitvoering van dit beginsel zij verwezen naar de bepalingen inzake beroepsziekten van werknemers.

Artikel 72 bepaalt dat het verrichten van de dienst recht geeft op gratis openbaar vervoer op het traject tussen de woonplaats van de vrijwilliger en de plaats waar de dienst wordt verricht. Tegelijk kunnen kosten van personen wier mobiliteit beperkt is worden terugbetaald. De Koning bepaalt de nadere regels voor de berekening van die kosten.

Artikel 73 bepaalt dat elk geschil betreffende de uitvoering van deze wet voor de rechtkant van eerste aanleg van de woonplaats van de vrijwilliger wordt gebracht.

certaines conditions doivent être remplies afin de garantir la qualité du service presté. Le Roi précisera ces deux points.

L'article 71 règle les conséquences d'une maladie professionnelle éventuelle et prévoit une indemnisation à charge de l'État. Pour la mise en œuvre de ce principe, on se référera aux dispositions relatives aux maladies professionnelles dans le régime des travailleurs salariés.

L'article 72 dispose que l'accomplissement du service donne droit au bénéfice de la gratuité des transports publics pour les trajets effectués entre le domicile du volontaire et le lieu de service. Parallèlement, les personnes à mobilité réduite peuvent bénéficier d'un défraiement dont les modalités de calcul sont définies par le Roi.

L'article 73 dispose que toute contestation concernant l'exécution de la présente loi sera portée devant le tribunal de première instance du domicile du volontaire.

Clotilde NYSSENS.
René THISSEN.
Georges DALLEMAGNE.
Magdeleine WILLAME.
Michel BARBEAUX.

Nr. 2 VAN DE HEER BARBEAUX

Titel III

In de Franse tekst het opschrift van titel III de woorden «gardiens et gardiennes d'enfants» vervangen door het woord «accueillants».

Verantwoording

Bij de Franse Gemeenschap is de correcte benaming voor de «gardiennes encadrées» een «accueillant» en het ontwerp van decreet betreffende de kinderopvang geeft er de volgende definitie van «Accueillant: personne qui assure à l'endroit où elle réside habituellement l'accueil d'enfants de 0 à 6 ans». Die terminologie-wijziging kwam er op verzoek van de onthaalouders zelf. Dit amendement strekt ertoe hetzelfde opschrift te gebruiken om coherent te blijven.

Nr. 3 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 4

In de Franse tekst van het derde lid van dit artikel, de woorden «un gardien ou une gardienne d'enfants» vervangen door het woord «accueillants».

Verantwoording

In de Franse Gemeenschap is de geijkte term voor een erkende «onthaalhouder» voortaan «accueillant». Het ontwerp van decreet inzake de kinderopvang geeft er de volgende definitie bij: «onthaalouder: persoon die op de plaats waar hij/zij gewoonlijk verblijft instaat voor de opvang van kinderen van 0 tot 6 jaar» (*vertaling*). Deze wijziging in de terminologie is doorgevoerd op

Nº 2 DE M. BARBEAUX

Titre III

Dans l'intitulé de ce titre, remplacer les mots «gardiens et gardiennes d'enfants» par le mot «accueillants».

Justification

En Communauté française, l'intitulé dorénavant consacré pour les «gardiennes encadrées» est «accueillant» et le projet de décret sur les milieux d'accueil en donne la définition suivante: «Accueillant: personne qui assure à l'endroit où elle réside habituellement l'accueil d'enfants de 0 à 6 ans». Cette modification de terminologie est intervenue à la demande des «gardiennes» elles-mêmes. Dans un souci de cohérence, le présent amendement vise à reprendre le même intitulé.

Nº 3 DE M. BARBEAUX

Art. 4

Au troisième alinéa de cet article, remplacer les mots «gardiens et gardiennes d'enfants» par le mot «accueillants».

Justification

En Communauté française, l'intitulé dorénavant consacré pour les «gardiennes encadrées» est «accueillant» et le projet de décret sur les milieux d'accueil en donne la définition suivante: «Accueillant: personne qui assure à l'endroit où elle réside habituellement l'accueil d'enfants de 0 à 6 ans». Cette modification de terminologie est intervenue à la demande des «gardiennes» elles-

vraag van de «opvangmoeders» zelf. Om de coherentie te waarborgen wil dit amendement dezelfde term invoeren.

Nr. 4 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 18

In dit artikel, een 3° toevoegen, luidende :

«3° *Na advies van het Verzekeringscomité en de Commissie voor bescherming van de persoonlijke levensfeer, legt de Koning de voorwaarden vast volgens welke de dienst voor Geneeskundige Controle de gegevens rechtstreeks bij de Tariferingsdienst kan opvragen.* »

Verantwoording

Artikel 138 van de gecoördineerde wet voorziet in een uitzondering op het principe dat de gegevens die door de verzekeringinstellingen (of het intermutualistisch agentschap) zijn verzameld, in gecodeerde vorm worden doorgegeven.

Het opeisen en doorgeven van al deze gegevens houdt een inbreuk in op de evenredigheids- en formaliteitsprincipes van de wet tot bescherming van de persoonlijke levensfeer.

Nr. 5 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 21

Het 7° van dit artikel wijzigen als volgt :

A. In het tiende lid van de voorgestelde § 2, de woorden «De zorgverlener wordt gehoord, zo hij dit wenst, bijgestaan door personen naar keuze.» vervangen door de woorden : «Het horen van de zorgverlener is verplicht. Hij kan zich laten bijstaan door personen naar keuze. Alle externe stukken van het dossier moeten hem worden doorgegeven.»

B. Aan het slot van hetzelfde lid de volgende zin toevoegen : «Op vraag van de zorgverlener kan hij in zijn kabinet worden gehoord.»

Verantwoording

De geneesheer of zorgverlener «die door het indexcijfer van de consumptieprijsen is geïdentificeerd», dient systematisch gehoord te worden. Alle «externe» dossierstukken dienen aan de verwerende partij doorgegeven te worden: kopieën van getuigschriften, van voorschriften, van verzoeken tot onderzoek die niet gerechtvaardigd zijn bevonden, zodat de verdediging verzekerd kan worden.

Het is ook van belang dat het onderzoek op basis van echte stukken kan verlopen. Daarmee wordt bedoeld dat het onderzoek indien nodig kan plaatshebben op basis van het medisch dossier van de zorgverlener, in diens kabinet, en niet alleen vanop afstand, via telecommunicatienetwerken, die soms een vervormd beeld bieden van de echte dossierstukken en waardoor de persoonlijke levensfeer van de patiënt met betrekking tot het medisch dossier geschonden kan worden.

mêmes. Dans un souci de cohérence, le présent amendement vise à reprendre le même intitulé.

Nº 4 DE M. BARBEAUX

Art. 18

À cet article, ajouter un 3°, libellé comme suit :

«3° *Le Roi définit après avis du Comité de l'assurance et de la Commission de protection de la vie privée les conditions suivant lesquelles le service du Contrôle médical peut demander directement les données aux Offices de tarification.* »

Justification

L'article 138 de la loi coordonnée prévoit une exception au principe que les données collectées par les organismes assureurs (ou l'agence intermutuelle) soient transmises dans une forme codée.

L'exigence et la transmission de toutes les données enfreint aux principes de proportionnalité et de formalité de la loi relative à la protection de la vie privée.

Nº 5 DE M. BARBEAUX

Art. 21

Au 7° de cet article :

A. À l'alinéa 10 du § 2 proposé, remplacer la phrase «Le dispensateur est entendu à sa demande, assisté des personnes de son choix» par ce qui suit : «L'audition du dispensateur est obligatoire. Il peut être assisté des personnes de son choix. Toutes les pièces tierces du dossier doivent lui être transmises.»

B. Ajouter à la fin du même alinéa, la phrase suivante : «À la demande du dispensateur, cette audition peut avoir lieu au cabinet de celui-ci.»

Justification

L'audition du médecin ou du dispensateur de soins «identifié par les index de consommation» doit être systématique. Toutes les pièces tierces du dossier doivent être fournies à la partie défenderesse: copie des certificats, des ordonnances et des demandes d'exams déclarés «injustifiés», afin que la défense puisse être assurée.

Il est aussi important que l'instruction puisse se faire sur les pièces réelles : À savoir que celle-ci puisse, le cas échéant, se dérouler se basant sur le dossier médical du dispensateur dans son cabinet et non uniquement à distance par voie télématique par les réseaux informatiques qui parfois constituent un reflet, tronqué, des pièces réelles du dossier et risquent de conduire à la violation de la vie privée du patient dans son dossier médical.

Als men wenst de zorgverleners op hun verantwoordelijkheid te wijzen, moet men ook de fundamentele principes, zoals de rechten van de verdediging en het vermoeden van onschuld, eerbiedigen.

Nr. 6 VAN MEVROUW van KESSEL EN DE HEER D'HOOGHE

Art. 13

A. In § 3 van het voorgestelde artikel 73, het woord «aanbevelingen» vervangen door het woord «normen».

B. In § 4 van het voorgestelde artikel 73, de zinsnede «wordt de praktijk gedefinieerd in vergelijking met de praktijk van een normaal voorzichtig en toegegewijde zorgverlener in gelijkaardige omstandigheden» vervangen door «wordt de praktijkvoering vergeleken met die van een normaal voorzichtig en toegegewijde zorgverlener in gelijkaardige omstandigheden».

Verantwoording

A. Aanbevelingen voor een goede medische praktijkvoering» wordt niet bedoeld als aanraders, als aanbevelingen in de normale betekenis van het woord maar als norm en wordt gehanteerd als dwingende toetsingscriteria.

Een juist en duidelijk woordgebruik is in het kader van de rechtszekerheid hier meer dan noodzakelijk.

B. Waarom een omslachtige formulering gebruiken als het korter en even duidelijk kan?

Nr. 7 VAN MEVROUW van KESSEL EN DE HEER D'HOOGHE

Art. 18

Aan dit artikel een 3° toevoegen, luidende:

«3° De Koning bepaalt, na advies van het Verzekeringscomité en van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levensfeer, de voorwaarden waaronder de dienst voor geneeskundige controle rechtstreeks gegevens kan opvragen aan de tarificatiediensten.»

Verantwoording

Het nieuwe artikel 138 voert een uitzondering in op het principe dat de gegevens voor de evaluatiecommissie en het beleid in gecodeerde vorm worden verzameld bij de verzekерingsinstellingen.

Het opvragen en opslaan van alle gegevens gaat in tegen de formaliteits- en proportionaliteitsprincipes van de wet op de

Une responsabilisation des prestataires de soins doit aller de pair avec le respect de principes fondamentaux tels que les droits de la défense et la présomption d'innocence.

Michel BARBEAUX.

Nº 6 DE MME van KESSEL ET M. D'HOOGHE

Art. 13

A. Au § 3 de l'article 73 proposé, remplacer le mot «recommandations» par le mot «normes».

B. Dans le texte néerlandais du § 4 de l'article 73 proposé, remplacer le membre de phrase «wordt de praktijk gedefinieerd in vergelijking met de praktijk van een normaal voorzichtig en toegegewijde zorgverlener in gelijkaardige omstandigheden» par les mots «wordt de praktijkvoering vergeleken met die van een normaal voorzichtig en toegegewijde zorgverlener in gelijkaardige omstandigheden».

Justification

A. Par «recommandations de bonne pratique médicale», on entend non pas des recommandations dans le sens normal du terme, mais bien une norme; on les utilisera comme critères de contrôle contraignant.

Il est en l'occurrence plus que nécessaire d'utiliser un vocabulaire précis et clair dans l'intérêt de la sécurité juridique.

B. Pourquoi utiliser une formule compliquée si on peut en utiliser une autre, plus courte et aussi claire ?

Nº 7 DE MME van KESSEL ET M. D'HOOGHE

Art. 18

Ajouter à cet article un 3°, libellé comme suit :

«3° Le Roi détermine, après avis du comité de l'assurance et de la commission pour la protection de la vie privée, les conditions dans lesquelles le service du contrôle médical peut demander directement des données aux offices de tarification.»

Justification

Un nouvel article 138 crée une exception au principe selon lequel les données destinées au comité d'évaluation et à la politique sont recueillies sous forme codée auprès des organismes assureurs.

La collecte et le stockage de toutes les données violent les principes de forme et de proportionnalité de la loi sur la protection de la

bescherming van de privacy. Het gaat immers om niet-gecodeerde gegevens over de gerechtigde, de voorschrijver of de apotheker.

Nr. 8 VAN MEVROUW van KESSEL EN DE HEER D'HOOGHE

Art. 21

Indit artikel het woord «satisfecit» telkens vervangen door de woorden «mededeling van aanvaarding».

Verantwoording

Het woord «satisfecit» is een niet gebruikelijk en algemeen aanvaard woord en kan beter vervangen worden door een duidelijke boodschap van aanvaarding van de argumenten.

Ingrid van KESSEL.
Jacques D'HOOGHE.

Nr. 9 VAN DE HEER CALUWÉ

Art. 2

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

De toelichting die wordt gegeven om artikel 58sexies, § 2, tweede lid, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, ingevoegd bij de wet van 7 januari 2002, te wijzigen, is diametraal tegenovergesteld aan de parlementaire voorbereiding van genoemde wet van 7 januari 2002. Het is dus ronduit onfatsoenlijk dit artikel voor te stellen als een «interpretatieve reparatiewet», die een correcte interpretatie wettelijk wil vastleggen. Integendeel, het gaat hier om een fundamentele wijziging in het financieringsstelsel van de Duitstalige Gemeenschap, die bijgevolg niet thuisthooft in een programmawet.

Nr. 10 VAN DE HEER CALUWÉ

Art. 3

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Zie amendement nr. 9.

Ludwig CALUWÉ.

vie privée. Il s'agit en effet de données non codées sur l'ayant droit, le prescripteur ou le pharmacien.

Nº 8 DE MME van KESSEL ET M. D'HOOGHE

Art. 21

À cet article, remplacer chaque fois le mot «satisfecit» par les mots «avis d'acceptation».

Justification

Le mot «satisfecit» n'est pas un terme usité ni généralement accepté; il serait préférable de le remplacer par un avis clair d'acceptation des argumentations.

Nº 9 DE M. CALUWÉ

Art. 2

Supprimer cet article.

Justification

La manière dont on explique la modification proposée de l'article 58sexies, § 2, alinéa 2, de la loi du 31 décembre 1983 de réformes institutionnelles pour la Communauté germanophone, inséré par la loi du 7 janvier 2002, est diamétralement opposée à ce qui s'est dit lors des travaux préparatoires de la loi du 7 janvier 2002. Il est donc tout à fait indécent de présenter cet article comme une «loi de réparation interprétative» visant à inscrire une interprétation correcte dans la loi. Il s'agit au contraire d'une modification fondamentale du système de financement de la Communauté germanophone, qui n'a dès lors pas sa place dans une loi-programme.

Nº 10 DE M. CALUWÉ

Art. 3

Supprimer cet article.

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 9.